

pásztorlevél felolvasásától. A következő napon (egy napra rá, hogy Horthy leállította a deportálásokat) néhány fontos kormányzati vezető – köztük Sztójay, Antal, Imrédy és Kunder – megjelent Gerecsén, megkísérelve megoldani az egyház és állam viszonyát még terhelő kérdéseket. Sztójay magával hozott egy előző nap írt levelet, amelyben összefoglalja az egyházi kívánságokkal kapcsolatos kormányálláspontot és válaszlépéseket. A levél szövege ez volt:

Az Eminenciád által 1944. május hó 10. napján hozzám intézett levelére az 1944. évi június 19. napján adott válaszom során még nem volt módomban a keresztény vallású zsidókra vonatkozóan tervbe vett és azóta már részben foganatosított összes intézkedéseket részleteiben közölni, jelen levelemben azonban már bővebb és az egyes konkrétumokra is kiterjedő felvilágosításokat adhatok.

Az Eminenciád által ismételtlen kifejezésre juttatott kívánságnak megfelelően a m. kir. kormány a zsidókra vonatkozó rendelkezések módosítása tekintetében az eddig már közölteken felül a következő intézkedéseket tette:

1. Az 1944. évi július hó 6. napján megalakította a keresztény vallású zsidók érdekvédelmi szervezetét, amely a keresztény vallásfelekezetekhez tartozó zsidók ügyeit veszi gondozásába és intézi, függetlenül a Magyarországi Zsidók Szövetségétől.
2. Szigorú vizsgálatot rendelt el annak megállapítására, valóban fordultak-e elő kegyetlenkedések és kíméletlen eljárások a zsidók szállításával és átköltöztetésével kapcsolatban. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a kegyetlenkedésekről és a kíméletlen bánásmódról számyra kelt hírek általában híjával vannak a valóságnak, avagy legalábbis erősen túlzottak, de kétségtelen, hogy elszigetelt esetekben valóban sor került egyes hatósági szerveknek a belügyminiszter úr intenciója ellen való szabálytalan magatartására. A belügyminiszter úr ilyen esetekben a legszigorúbb megtorlást alkalmazta, és a jövőben ugyanilyen megtorlással és más szigorú preventív intézkedésekkel fogja megakadályozni a hasonló esetek előfordulását.
3. A budapesti zsidóknak az országból való elszállítása a további intézkedésig szünetel.
4. Abban az esetben, ha a jövőben sor kerülne a budapesti zsidóknak az országból való elszállítására, a keresztény vallású zsidók ez alól az intézkedés alól mentesülnek, tehát a keresztény vallású zsidók az országban fognak maradni. Igaz ugyan, hogy az említett zsidók továbbra is elkülönített lakásokban fognak lakni, de intézményes gondoskodás történik arról, hogy vallásuk szabad gyakorlata, a templomok látogatása és általában lelki gondozásuk zavartalansága feltétlenül biztosíttassék.
5. A keresztény vallásfelekezet lelkészeinek hozzátartozói (szülői, testvérei, a protestáns egyházak lelkészeinek feleségei és gyermekei) a megkülönböztető jelzés viselése és az ahhoz fűzött összes következmények alól mentesíttetni fognak.